

ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА Бр. на док: 3.2.2 в:02.03.2015	Кратка информација за растително производство Вид на документ: Инфо Изготвил: Љубица Тимова/Потврдил: Горан Колев	1/3
---	--	-----

Краток вовед во барањата за органско производство на растителни култури

во согласност со Законот за органско земјоделско производство на РМ.

Што е органско земјоделство:

- ❖ Ги избегнува синтетичките пестициди и лесно растворливите минерални ѓубрива;
- ❖ Ја штити животната средина и ја промовира биолошката разновидност;
- ❖ Создава висококвалитетна храна;
- ❖ Рециклира хранливи материи;
- ❖ Користи локално адаптирани сорти, раси, видови.

1. Плодност на почвата и исхраната на растенијата:

- ✓ **Плодноста на почвата** мора да се зачува или да се подобрува;
- ✓ Мора да се избегнува **ерозија** на почвата;
- ✓ За едногодишни култури, треба да се користи **ротација** на културите, вклучувајќи **легуминози** за да се осигура биолошка фиксација на азотот
- ✓ За повеќегодишни насади, кадешто е возможно, легуминозите треба да бидат засадени во меѓупросторите;
- ✓ **Органското ѓубрење** треба да се користи за да се одржи плодноста на почвата.

Вид на ѓубрење	Дозволено според ЗОЗП
Од органско сточарство	да
Од екстензивно конвенционално сточарство	да
Од интензивно конвенционално сточарство	Само ако е компостирано
Од високо интензивно сточарство	не

- ✓ Азотни **ѓубрива** и суперфосфати не се дозволени
- ✓ **Камени фосфати, Калиум сулфат** и ѓубрива со единечни елементи може да се користат, во случај анализата на почвата или листот да покаже недостаток на односната хранлива материја;
- ✓ Органското и неорганското ѓубрење **не смее** да ги надмине **барањата** на културата;
- ✓ Вар (CaCO₃) може и треба да се користи, кога е тоа потребно.

2. Заштита на културите:

- ✓ Синтетички хербициди, инсектициди и фунгициди не се дозволени;
- ✓ За паразитите и растителните болести **мора да постои превентива** со користење на адаптирани видови и **издржливи сорти**, адекватни **ротации** на културите и промовирање на **природните непријатели на штетниците**;
- ✓ По преземањето на овие мерки, само оние **природни или минерални супстанции** кои се споменати во Листа на производи за заштита на растенија според ЗОЗП на РМ, може да се користат;
- ✓ **Плевелот** мора да се контролира механички или термички, преку соодветно обработување на почвата и ротација на културите.

ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА Бр. на док: 3.2.2 в:02.03.2015	Кратка информација за растително производство Вид на документ: Инфо Изготвил: Љубица Тимова/Потврдил: Горан Колев	2/3
---	--	-----

3. Семиња и посадочен материјал:

За да се избегне забуна: Ние го користиме терминот “семе и расад” за едногодишни култури, и “садници/ посадочен материјал” за повеќегодишни култури.

- ✓ **Органски семиња или садници / посадочен материјал** мора да се кориси секогаш кога е возможно;
- ✓ За употреба на конвенционални **семиња или садници/посадочен материјал**, фармерите мора да докажат дека органските семниња од одредена сорта не се достапни, и мора да побараат **специјално одобрување** од сертифицикаторот, **пред садењето**;
- ✓ Расадите за едногодишни култури (генерално зеленчукови) **треба** да бидат органски или произведени од сопствен семенски материјал од предходна реколта.
- ✓ Семињата третирани со **хемиско пестициди не смеат да се користат, во спротивно производот ќе добие статус конвенционален.**

4. Период на преод:

Конвенционалните фарми треба да поминат низ период на преод, пред производите да можат да се продаваат како органски. Во текот на периодот на преод, сите правила за органско производство треба да се почитуваат, според:

	ЗОЗОП на РМ
Едногодишни култури:	Две години до садење
Повеќегодишни култури:	Три години до берба
Почеток на периодот за преод:	Кога ќе се потпише договорот со сертифицикаторот или при прва контрола
Надворешна контрола во текот на преодниот период:	Потребно
Исклучоци:	Во случај да има доволно докази дека не се користени агро-хемикалии, овој период ќе се признае ретроактивно како дел од преодниот период. Некористењето на агро-хемикалии мора да се докаже дека било спроведувано најмалку 3 години пред да биде потпишан сертификациониот договор
Продажба на производи во текот на преодниот период:	Од почетокот на преодниот период, производите може да бидат означени како “во преод кон органското земјоделство”

5. Вкрстено загадување:

- ✓ ЗОЗП на РМ бара операторот да преземе “ мерки за претпазливост за да се намали ризикот од загадување”, кои ја вклучуваат и потребата од одделување на органските од конвенционалните насади, кога постои ризик од наноси на пестициди.

6. Биодиверзитет:

- ✓ Органските стандарди бараат зачувување на плодноста на почвата и промовирање на природните непријатели на штетниците (види погоре). **ЗОЗП на РМ** го дефинира биодиверзитетот како клучен елемент на органското земјоделство. ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА смета дека овие услови не можат да бидат исполнети на големи моно културни посеви. Заради тоа, ние поставивме максимална големина на полињата од 20 до 40 хектари за едногодишни култури, според ризикот од ерозија. Поголемеите полиња може да бидат поделени со жива **ограда од грмушки**.

7. Записи:

- ✓ Пред да се спроведе првата контрола, фармата треба да има пополнето **план за органско управување** на сертифицикаторот; овој план треба да се ажурира годишно;
- ✓ Треба да се води **дневник на фармата**, во кој ќе се запишуваат главните активности за секоја парцела;
- ✓ Фактурите за **набавки** на ѓубрива, пестициди, семиња итн. треба да бидат документирани и достапни;

ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА Бр. на док: 3.2.2 в:02.03.2015	Кратка информација за растително производство Вид на документ: Инфо Изготвил: Љубица Тимова/Потврдил: Горан Колев	3/3
---	--	-----

- ✓ **Количината на принос** мора да биде запишана за секоја култура;
- ✓ На фармите треба да имат барем едноставен систем за **документирање** на продажбата на органски производи;

8. Знаење:

- ✓ Фармерот мора да чува копија од соодветниот **стандард** и треба да ги проучи;
- ✓ Фармерот мора да има соодветно ниво на познавање за правилата и технологиите за органско земјоделство.

Забелешка: Законот за органско земјоделско производство ги адаптира Листите за дозволени средства за заштита и Листа на губриња и подобрувачи на почвена плодност согласно ЕУ регулативите.

Водете сметка дека ова е само поглавје за основните барања за органски стандарди, како вовед. Операторот, секако, треба да биде запознаен и да ги исполни сите барања за односниот стандард.